

Werkplan Lectoraat / kenniskring Gemeenteopbouw, 2006-2010

december 2006

1. Inleiding

Het Lectoraat Gemeenteopbouw is gevestigd aan de Christelijke Hogeschool Ede en is verbonden met de Academie voor Theologie (GPW+GL+IGT) binnen de CHE.

Het Lectoraat houdt zich in het bijzonder bezig met het versterken en verbeteren van de relatie van de Academie voor Theologie (AvT) met het werkveld en met de toekomst, taak en positie van HBO-theologen (prof. Ba) in het werkveld. Dit werkveld wordt primair gevormd door kerken en evangelische gemeenten (waarbij de Protestantse Kerk in Nederland de grootste werkgever is) en secundair door christelijke organisaties (zoals de Evangelische Omroep en zendingsorganisaties), overheidsinstanties (zoals justitiële inrichtingen) en maatschappelijke instellingen (zoals ziekenhuizen en verpleeghuizen). Het Lectoraat zal vooral accent leggen op de protestantse kerken (als generieke term) en evangelische gemeenten als werkveld. Deze keus stemt overeen met de aanvraag van het Lectoraat door de AvT bij het SKO: daarin wordt 'gemeenteopbouw' genoemd als opleidingsdomein en worden vooral de kerken genoemd als beroepsdomein (*Aanvraag*, B-1).

Met gebruikmaking van de gegevens uit het onderzoek naar de kerken als werkveld en met enig aanvullend onderzoek, zal het Lectoraat in een later stadium ook aandacht geven aan de toekomst, taak en positie van HBO-theologen in de rest van het werkveld.

Het doel van het Lectoraat is bij te dragen aan een betere aansluiting tussen de theologische HBO-opleiding en het werkveld en een duidelijke eigen profilering van de HBO'er in dit werkveld.

2. Context van het Lectoraat

De context waarin het Lectoraat zijn werk doet, is er één van snelle en diep ingrijpende veranderingen. Kerken en christelijke organisaties reageren op verschillende manieren op deze veranderingen. Daaruit komen vragen en uitdagingen voort aan de opleidingen die proberen kerken en christelijke organisaties te voorzien van capabele professionals.

De veranderingen in christelijk Nederland zijn voor iedereen zichtbaar. Het in 2006 verschenen SCP-rapport *Godsdienstige veranderingen in Nederland* beschrijft de ontwikkelingen duidelijk genoeg. De vier belangrijkste zijn: (1) de kerken verliezen nog altijd leden, (2) de ontkerkelijking lijkt tot stilstand te komen of zelfs iets om te buigen bij de jongste generatie kerkleden, (3) de jongeren zijn in het algemeen orthodoxer en belijdender dan de oudere kerkleden, en (4) voor Nederland in het algemeen zien we een onverminderd hoge religiositeit, ook hier nog meer onder jongeren dan onder ouderen. Deze religiositeit neemt echter doorgaans weinig institutionele vormen aan.

Kortom, aan de buitenkant brokkelt het gebouw nog altijd af, terwijl aan de binnenkant een ingrijpende verbouwing plaatsvindt. Voor mensen die verantwoordelijkheid dragen in de kerk, betekent dit heel wat. Er is weinig rust en voorspelbaarheid meer. Er ontstaan nieuwe vormen van kerk-zijn, door de mediamaatschappij ontstaat een voortdurende stroom van informatie die ook de kerken en kerkleden

niet ongemoeid laat. Predikanten moeten overal een mening over hebben, hun wordt gevraagd om aan elke hype mee te doen. Mensen die pastorale zorg verlenen, komen te staan voor generatieverschillen, voor verdriet om de neergang, voor de enthousiaste initiatieven van jongeren die de secularisatie voorbij zijn. Onze tijd vraagt om verantwoordelijken die in staat zijn om in te spelen op allerlei ontwikkelingen en geluiden, zonder daarbij hun hoofd en hart te verliezen. Tijd voor uitgebreide bezinning is er niet altijd. Des te nodiger is een diep gewortelde spiritualiteit en een stevige overtuiging. Kerkelijke verantwoordelijken zullen steeds minder kunnen steunen op overgeërfde gewoonten en culturen. Er ligt steeds minder vast. Dat is verwarrend, maar het brengt hen ook terug naar vragen als: waarom doe ik dit? Wat houdt mij gemotiveerd? Waaraan ontleen ik mijn bezieling en hoe kan ik die op anderen overbrengen? Waarom is er eigenlijk een kerk?

Ook de overheid heeft invloed op de veranderingen. Door de Wet Maatschappelijke Ondersteuning trekt zij zich meer terug uit de maatschappij. Kerken en christelijke organisaties behoren tot de aangewezenen om dit gat te vullen. Immers, nog altijd mobiliseren zij verreweg de meeste vrijwilligers in Nederland en zijn zij de belangrijkste bronnen van sociaal kapitaal. Dat vraagt om nieuwe professionaliteit, om een goed besef ook van kerntaken en verantwoordelijkheden. Je kunt nu eenmaal niet alles doen en een kleinere kerk heeft minder mogelijkheden. Opnieuw wordt vaak gekeken naar verantwoordelijken: hoe vormen we visie, zodat we verantwoorde keuzes kunnen maken? Hoe werf je vrijwilligers en hoe kun je hen motiveren? Dit vraagt om bezielde mensen, die durven kiezen en bovendien beschikken over agogische en organisatorische competenties.

De veranderingsprocessen in Nederland en de opkomst van nieuwe vormen van religiositeit roepen ook de vraag op in hoeverre onze samenleving kan blijven rekenen op de kerken als bronnen van sociaal kapitaal. Het recente WRR-rapport *Geloven in het publieke domein* (2006) stelt op dit punt serieuze vragen. Zullen nieuwe gemeenschapsvormen, veelal lichter en vluchtiger dan de traditionele, in staat zijn dezelfde mate aan vrijwillige inzet voor de publieke zaak te genereren als de afkalvende kerken? Voor het Lectoraat is deze vraag ook interessant, in zoverre het zich mede wil richten op de opkomst van nieuwe kerkelijke en christelijke initiatieven tot gemeenschapsvorming. Welke dynamieken ontstaan hier en in welke mate wordt hier sociaal kapitaal gegarandeerd voor het Nederland van de toekomst?

Door de opkomst van de islam en het religieus geïnspireerde geweld dat ook in het westen begint te verschijnen, heeft de overheid de laatste jaren ook bijzondere aandacht gekregen voor de rol van religie in de samenleving. Vaak gebeurt dit op een nogal ongedifferentieerde manier, alsof elke religie alleen maar een variant is op een algemeen patroon. Christelijke verantwoordelijkheidsbekleders worden uitgedaagd om enerzijds opnieuw te articuleren wat het eigene en unieke is van het christelijk geloof in onze samenleving en ook hoe dit geloof kan bijdragen aan een vredige en rechtvaardige samenleving. Dit vraagt om hermeneutische en communicatieve competenties, in het kader van een gedegen theologische vorming.

Er wordt dus heel wat gevraagd van mensen die in christelijk Nederland verantwoordelijkheid bekleden. Het komt in alle geledingen en op alle niveaus terug: bij predikanten, bij stafwerkers in een studentenorganisatie, bij pastorale bezoekers en bij jeugdwerkers, bij gevangenispastors en bij werkers in een missionair-diaconaal project.

Maar wie leidt deze mensen op? Aan de kant van de opleidingen zien we dat de aanmeldingen voor een academische studie theologie vergeleken met vroeger aanzienlijk zijn teruggelopen, hoewel het aantal eerstejaars zich de laatste jaren stabiliseert. Tegelijk neemt het aantal HBO-theologen nog altijd toe. De laatste groep heeft zich in de afgelopen jaren ook flink geprofessionaliseerd. Dat roept de

vraag op naar hun eigen specifieke bijdrage. Hoe onderscheiden zij zich bijvoorbeeld van academisch gevormde predikanten? In welke mate moeten zij zich specialiseren op deeltaken of moeten zij juist generalist zijn op een ander niveau? Zijn zij uitvoerders of ook bedenkers?

Voor dit soort vragen staat een opleiding als Godsdienst Pastoraal Werk in Ede. Het Lectoraat Gemeenteopbouw speelt een belangrijke rol in het vinden van antwoorden. Het Lectoraat zal zich de komende tijd richten op de volgende centrale vraag: *‘Wat betekent het om in deze tijd verantwoordelijkheid te dragen in een kerk die haar missie uitvoert in een snel veranderende omgeving en die zelf ook aan ingrijpende veranderingen onderhevig is?’*. Daarbij letten we in het bijzonder op de HBO-theoloog ofwel de kerkelijk werker.

3. Inkomstenbronnen, omvang en inbedding van het Lectoraat

Het Lectoraat Gemeenteopbouw bestaat per 1-8-2006 uit één lector (0,65 fte), drie kenniskringleden uit de AvT (resp. 0,3 fte, 0,3 fte en 0,15 fte) en twee externe leden (beiden 0,1 fte). Eén van deze laatsten wordt bekostigd uit externe gelden.

De lector werd aangesteld op 1 juni 2006. De kenniskringleden werden aangesteld op 1 augustus 2006.

Eén van de kenniskringleden (0,15 fte) fungeert als secretaris van het Lectoraat en wordt gefinancierd door de AvT. Hij heeft ook zitting in het Managementteam van de AvT en verzorgt de contacten met de opleidingsmanager. Het Lectoraat beschikt verder over ondersteuning van het secretariaat van de AvT.

Per 1-6-2006, de ingangsdatum van het Lectoraat, wordt het bijna geheel gefinancierd door de SKO-subsidie. Dit bedrag wordt aangevuld door de Hogeschool. Andere inkomstenbronnen zijn er vooralsnog niet, afgezien van de bekostiging van één kenniskringlid (0,1 fte) uit externe bronnen. De aard van het werkveld brengt met zich mee dat er niet al teveel inkomsten moeten worden verwacht van opdrachtgevers of transferactiviteiten.

Niettemin wordt ernaar gestreefd de omvang van het Lectoraat uit te breiden. Dankzij een samenwerkingsverband met de Faculteit Theologie van de Vrije Universiteit, zijn er twee promotieplaatsen beschikbaar voor docenten van de AvT. Het betreft een betaalde aanstelling van 0,2 fte voor een periode van 5 jaar. Deze onderzoeken worden gekoppeld aan het Lectoraatsonderzoek. Het is de bedoeling dat deze docenten per 1-1-2007 aan het werk gaan met hun onderzoek. Dit betekent een uitbreiding van de onderzoekscapaciteit van het Lectoraat met 0,4 fte.

Verdere mogelijkheden om de formatie uit te breiden en om door middel van subsidie meer inkomsten te verwerven worden onderzocht. In de loop van 2007 komt hierover meer duidelijkheid.

4. Beoogde resultaten van het Lectoraat

Lectoraten hebben drie generieke doelstellingen, die domeinspecifiek moeten worden ingevuld. De generieke doelstellingen zijn:¹

¹ Zie *Lectoraten in het hoger beroepsonderwijs: Meting 2006*, SKO-HBO.

1. Kennis verwerven en kennis uitwisselen, c.q. meedoen in de kennisinfrastructuur in binnen- en buitenland.
2. Kennisuitwisseling en samenwerking met het werkveld.
3. Bijdragen aan de verbetering van het onderwijs.

Toegepast op het opleidingsdomein gemeenteopbouw en het beroepsdomein van de kerken, betekent dit dat het Lectoraat de volgende resultaten wil (helpen) bereiken of significante en meetbare stappen wil zetten in de richting van deze resultaten:

1. Een duidelijk en/of differentieel beroepsprofiel van de hbo-theoloog met de bijbehorende competenties GPW. Hier gaat het vooral om correcties en aanvullingen op de in 2006 door het LOO overeengekomen negen Domeincompetenties voor de Bachelor of Theology. Deze competenties aanvaardt het Lectoraat als het vertrekpunt voor het eigen onderzoek.
2. Vermeerderen van kennis van de mogelijkheden om kerkelijke beleids- en besluitvormingsprocessen te analyseren en te beïnvloeden.
3. Vergroten van het inzicht in kerkelijke innovatie en ontwikkeling van instrumenten om deze innovatie te stimuleren en te begeleiden.
4. HBO-publicaties op het gebied van gemeenteopbouw en gemeenteontwikkeling.
5. Doorontwikkeling van de opleiding GPW (major, minoren, prof. Masters).
6. Professionalisering van de docenten van de AvT (zowel met betrekking tot het curriculum als in onderzoek).
7. Advies- en consultancytrajecten en cursussen voor het werkveld.

Deze beoogde doelen en resultaten geven de structuur aan van het vervolg van dit werkplan. Achtereenvolgens zal het gaan over het *onderzoek* dat door het Lectoraat wordt verricht, over *relaties met het werkveld* en over *onderwijsontwikkeling*. Het werkplan sluit af met een *planning* van doelen en beoogde resultaten.

5. Kennis verwerven en kennis uitwisselen

5.1. Lectoraatsonderzoek

Het Lectoraatsonderzoek vormt de basis voor de hierboven genoemde beoogde resultaten. In het *Overzicht van deelonderzoeken* (zie bijlage 1) worden de verschillende geplande deelonderzoeken van het Lectoraat genoemd. Deze lijst is flexibel: wanneer de vraag van het werkveld, de noodzaak van de opleiding of de intrinsieke beweging van het onderzoek daartoe aanleiding geven, kunnen er deelonderzoeken bij komen, verdwijnen of bijgesteld worden.

Wanneer hieronder nummers worden gebruikt die naar onderzoeken verwijzen, betreft het nummers uit dit overzicht van deelonderzoeken.

Het Lectoraatsonderzoek bevat vijf onderzoekslijnen:

1. Onderzoek naar maatschappelijke ontwikkelingen met relevantie voor de kerkelijke praktijk (1.1-1.3).
2. Onderzoek naar de positie van de kerkelijk werker in kerkelijke discussies en officiële documenten (2.1-2.5).
3. Analyses van plaatselijke gemeenten in verschillende praktijksituaties (3.1-3.5).

4. Onderzoek naar de positie en het functioneren van de kerkelijk werker in de beroepspraktijk (4.1-4.11).
5. Systematisch-theologisch en kerkhistorisch onderzoek naar leiding geven, ambt en bediening in de kerk (5.1-5.5).

5.2. Positie in de kennisinfrastructuur in de CHE

Het Lectoraat werkt zoveel mogelijk samen met andere opleidingen aan de CHE. Er is een goede samenwerking op gang gekomen met het Lectoraat Sociale Innovatie (opleiding Personeel & Arbeid / Maatschappij, Economie en Recht). Deze samenwerking betreft vooral het onderzoek naar kerkelijk pionieren en kerkelijke innovatie. Ook met andere opleidingen wordt samenwerking gezocht, in het bijzonder met Sociale Studies en Journalistiek en Communicatie. In 2007 zullen deze samenwerkingen moeten worden geconcretiseerd in de richting van kennisuitwisseling en onderwijsontwikkeling.

5.3. Samenwerking met andere kennisinstellingen

De AvT heeft samenwerkingsrelaties met de Evangelische Theologische Faculteit (ETF) in Heverlee (België), met de Faculteit Theologie van de Universiteit Utrecht en met de Faculteit Theologie van de Vrije Universiteit (VU) in Amsterdam. De opleiding heeft dus een plaats in een internationale kennisinfrastructuur.

In het Lectoraat is één van de kenniskringleden tevens hoogleraar aan de ETF. Hij fungeert als liaison met de ETF (0,1 fte). Hij coördineert de afstemming tussen het onderzoek dat aan de ETF gebeurt en het lectoraatsonderzoek.

Verder geldt voor de lector (0,65 fte) en voor één van de kenniskringleden (0,3 fte) dat zij ook docent zijn aan het Center for Evangelical and Reformation Theology (CERT), een Masteropleiding theologie aan de VU. Ook hier zijn de lijnen dus kort.

Ten slotte is een ander kenniskringlid (0,3 fte) ook hoogleraar aan de Protestantse Theologische Universiteit in Kampen

De samenwerking tussen het Lectoraat en de ETF berust op een al veel langer bestaande nauwe samenwerking tussen de AvT en de ETF, waarbij o.a. gezamenlijk onderwijs wordt georganiseerd. In het kader van het Lectoraat betreft deze samenwerking vooral het gemeenschappelijk doen van onderzoek in het kader van onderzoekslijn 5. Het Lectoraat voorziet de ETF van de nodige praktijkgegevens, terwijl de ETF zich vooral zal bezighouden met reflectie daarop. Ook in onderzoekslijn 4 is er samenwerking met de ETF (en met de VU). Hier gaat het vooral om onderzoek naar migrantengemeenten en multi-etnische gemeenten. Bij dit vraagstuk lijkt zich dus een driehoek te ontwikkelen tussen ETF, AvT en VU. Het streven is om deze driehoek zoveel mogelijk scherp te krijgen in 2007, zodat het kan komen tot afspraken en concrete invulling.

De samenwerking tussen het Lectoraat en de VU is van recente datum. Deze is in de tweede helft van 2006 verder geconcretiseerd door het tekenen van een overeenkomst. Er zijn veelbelovende perspectieven, o.a. in het reeds genoemde promotietraject voor docenten aan de AvT, dat in 2007 van start gaat. De mogelijkheden om gezamenlijk onderzoek te doen naar migrantengemeenten worden verkend.

Met de Universiteit Utrecht (UU) bestond ook al een ouder samenwerkingsverband. In het kader van het Lectoraat wordt gestreefd naar een gezamenlijke publicatie met de afdeling Praktische Theologie van de UU. Het betreft een publicatie over pioniersprojecten en innoverende kerken, gericht op het

vergroten van het draagvlak in het werkveld voor dergelijke projecten. Deze publicatie moet in de tweede helft van 2007 of begin 2008 uitkomen.

Het ligt in de bedoeling om de samenwerking met de jonge Protestantse Theologische Universiteit te intensiveren. De eerste contacten daarvoor zijn inmiddels gelegd.

In de loop van 2007 worden mogelijkheden gezocht om samenwerkingsverbanden op te zetten met kennisinstellingen uit het buitenland. De AvT is ten slotte bezig om een internet-opleiding theologie te ontwikkelen en te faciliteren. Het Lectoraat is hierbij betrokken.

6. Relaties met het werkveld

6.1. Invloed vanuit het werkveld

De AvT heeft op verschillende manieren invloed georganiseerd vanuit het werkveld op de opleiding. Zo zijn er o.a. Minorgroepen ingesteld, waarin docenten van de AvT, samen met vertegenwoordigers van het werkveld, bezig zijn met minorenontwikkeling. Onlangs zijn ook de domeincompetenties voor de hbo-theoloog vastgesteld door een gemeenschappelijke commissie uit het werkveld en de verschillende hbo-opleidingen theologie.

Ook functioneert er een Werkveldcommissie, waarin mensen zitting hebben uit verschillende kerken, kerkverbanden en christelijke organisaties. Deze Werkveldcommissie heeft geregeld overleg met het Lectoraat, o.a. over de onderzoeksplannen.

Het Lectoraat wil de relaties tussen de AvT en het werkveld versterken en vruchtbaar maken. Dit gebeurt op verschillende manieren:

1. Eén van de kenniskringleden van het Lectoraat (0,1 fte) functioneert als liaison met het Dienstenbureau van de Protestantse Kerk in Nederland en met Hydepark. Hij brengt vragen in die relevant zijn in de ogen van de PKN en hij brengt tevens kennis in die door de PKN zelf is verworven, bijvoorbeeld in het onderzoek naar kerkelijk werkers.
2. Het Lectoraatsonderzoek is voor een belangrijk deel gericht op het verzamelen van kennis uit de praktijk. Deze kennis moet worden toegepast in de opleiding.
3. Het Lectoraat organiseert jaarlijks 2-3 expertmeetings, waarin vertegenwoordigers van een specifiek 'biotoop' uit het werkveld in contact worden gebracht met docenten en studenten van de AvT (en eventuele relevante andere opleidingen). Deze expertmeetings staan in het teken van onderzoek en onderwijsontwikkeling.
4. Het Lectoraat wil jaarlijks minstens twee overeenkomsten sluiten met kerken of kerkverbanden, om voor hen onderzoek te doen.
5. Het Lectoraat wil gastcolleges organiseren door mensen uit het werkveld (bijvoorbeeld pioniers) voor het vak gemeenteopbouw.
6. Het Lectoraat wil jaarlijks minstens twee conferenties / studiedagen / symposia beleggen, waarin vertegenwoordigers van het werkveld meedenken over de doelstellingen en het programma.

6.2. Invloed op het werkveld

Eén van de onderdelen van de AvT is het Instituut voor Gemeenteopbouw en Toerusting (IGT). Het IGT verzorgt transferactiviteiten voor kerken en christelijke organisaties. Het Lectoraat wil het aanbod

vanuit de AvT aan kerken en christelijke organisaties versterken. Dit gebeurt op verschillende manieren:

1. In de loop van 2007 en 2008 wil het Lectoraat een pakket ontwerpen waarmee gemeenten zichzelf kunnen analyseren en, gebruikmakend van de expertise van de AvT, lijnen kunnen uitzetten voor beleid.
2. Het Lectoraat wil werken aan een goede website, waarop veel relevante gegevens en interessante nieuwsberichten snel toegankelijk zijn voor plaatselijke gemeenten en kerkverbanden.
3. Door middel van jaarlijkse symposia en conferenties wil het Lectoraat verschillende onderdelen van het werkveld met elkaar in contact brengen om een vruchtbare uitwisseling te stimuleren.
4. Het Lectoraat wil trajecten voor nascholing ontwerpen voor alumni, voor actieve kerkelijk werkers en hun werkgevers.
5. Het Lectoraat wil jaarlijks minstens twee substantiële publicaties uitbrengen, die gericht zijn op beïnvloeding van het werkveld.

7. Bijdragen aan verbetering van het onderwijs

De onderwijsontwikkeling aan de AvT was al in volle gang bij de start van het Lectoraat. Dat was niet te voorkomen, maar het betekent wel dat het Lectoraat zijn voornaamste invloed op het onderwijs al vrij snel moet uitoefenen, omdat deze ontwikkeling vooral plaatsvindt tot medio 2007. Voor de timing in verband met het lectoraatsonderzoek is dat minder gelukkig. Niettemin streeft het Lectoraat ernaar om zoveel mogelijk bij te dragen aan de doorontwikkeling en verbetering van het onderwijs aan de AvT.

7.1. Invloed op het curriculum

Curriculumontwikkeling vindt plaats op drie niveaus: major, minoren en professionele Masters. De eerste twee zijn feitelijk aanwezig aan de AvT, de laatste is voorsnog geprojecteerd.

Het Lectoraat heeft zich als doel gesteld om in zijn onderzoek naar de beroepspraktijk van kerkelijk werkers te zoeken naar mogelijkheden om de vastgestelde domeincompetenties GPW (major) waar nodig te corrigeren of uit te bouwen. Het is de bedoeling dat dit vooral zal gebeuren in de eerste helft van 2007. De resultaten ervan zullen o.a. een rol spelen in vier studiedagen met het onderwijsteam van de AvT, verspreid over 2007.

Hetzelfde geldt voor de ontwikkeling van minoren. Het Lectoraatsonderzoek kan leiden tot concrete adviezen met betrekking tot uitbreiding, inkrimping en aanpassing van het aantal minoren.

Concreet doet het Lectoraat het volgende om invloed op het curriculum te waarborgen:

1. Twee leden van de kenniskring zijn structureel betrokken bij de ontwikkeling van respectievelijk major en minoren. Zij wonen een aantal van de vergaderingen bij van de commissies die zich hiermee bezighouden. Onderzoeksresultaten van het Lectoraat worden zoveel mogelijk door hen ingebracht in deze vergaderingen.
2. Het Lectoraat belegt minstens tweemaal per jaar expertmeetings, die worden nabesproken met docenten en studenten. Het doel ervan is: deze praktijklessen verwerken in het curriculum en in de opzet van stages.
3. De lector geeft jaarlijks een aantal colleges gemeenteopbouw.
4. Het Lectoraat heeft zich als doel gesteld om minstens twee goede handboeken te produceren die gebruikt kunnen worden in de AvT, met name bij de colleges gemeenteopbouw en in de voorbereiding van stages.

5. Het Lectoraat zal zich vanaf 2007 steeds meer toeleggen op het ontwikkelen van professionele Masters. De eerste initiatieven daartoe worden genomen begin 2007. Hierin zal samenwerking worden gezocht met andere opleidingen aan de CHE en met het Lectoraat Sociale Innovatie. Concreet kunnen we denken aan Masters als (kerk)leiderschap en voorgangerschap. In 2009 zullen die Masters van start moeten kunnen gaan (of zoveel eerder als mogelijk is).

7.2. Deskundigheidsbevordering van docenten

Het Lectoraat doet het volgende om te werken aan deskundigheidsbevordering bij docenten:

1. Drie docenten van de AvT nemen deel aan de kenniskring.
2. De lector heeft geregeld overleg met de aandachtspersoon inzake de professionalisering van docenten aan de AvT. Dit resulteert in concrete adviezen, bijvoorbeeld met het oog op een meer gemeleerde samenstelling van het docentenbestand en de begeleiding van nieuwe docenten.
3. In 2007 zullen twee andere docenten aan een promotietraject beginnen aan de VU. Zij doen dat onder begeleiding van het lectoraat. De lector zal fungeren als externe promotiebegeleider.
4. Weer twee andere docenten van de AvT verlenen vanuit hun bijzondere expertise medewerking aan het onderzoek van het Lectoraat. Het betreft hier vooral de onderzoekslijnen 1 en 4, waaraan zij bijdragen met sociologische en statistische expertise.
5. Het Lectoraat belegt jaarlijks minstens twee conferenties / studiedagen en minstens twee expertmeetings. Vooral de laatste zijn bedoeld om docenten direct in aanraking te brengen met inzichten en vragen uit het werkveld.
6. Het Lectoraat werkt aan een onderzoeksklimaat aan de AvT, dat moet resulteren in een meer gebundelde en meer werkveldgerelateerde onderzoeksinspanning van docenten en studenten.

7.3. Bijdragen aan het afstuderen van studenten

Het Lectoraat doet het volgende om bij te dragen aan het afstuderen van studenten:

1. Studenten werken mee in deelonderzoeken, via afstudeerprojecten. Het Lectoraat streeft naar een substantieel aantal studenten dat jaarlijks afstudeert op het lectoraatsonderzoek.
2. Het Lectoraat streeft naar het ontwikkelen van gezamenlijke onderzoeksprojecten van WO-studenten en HBO-studenten. Dit gebeurt o.a. door de samenwerking met de VU en de UU op dit punt aan te spreken. In de eerste helft van 2007 moet bijvoorbeeld duidelijk worden of een project 'Godsdienst in Ede' (analoog aan het VU-project 'Godsdienst in Amsterdam') kans van slagen heeft.
3. Het Lectoraat biedt studenten de gelegenheid om expertmeetings bij te wonen en in het kader daarvan opdrachten uit te voeren.

8. Publicaties

Het Lectoraat zal geregeld onderzoeksresultaten publiceren. Daarbij onderscheidt het verschillende niveaus van publicatie en verschillende doelgroepen.

Wat niveaus betreft, is onderscheid te maken tussen: wetenschappelijke publicaties, professionele publicaties, populaire publicaties, internetpublicaties en mediacontacten.

Wat doelgroepen betreft, is onderscheid te maken tussen: kerkelijke beleidsmakers, voorgangers, kerkelijk werkers, studenten HBO-theologie en docenten HBO-theologie.

Het Lectoraat stelt zichzelf de volgende publicatiedoelen:

1. In 2010 moet de website van de AvT beschikken over een ruime database van gegevens die voor plaatselijke gemeenten relevant zijn, alsmede allerlei hulpmiddelen voor beeldvorming. De doelgroep is hier vooral beleidsmakers.
2. Jaarlijks publiceert het Lectoraat minstens tweemaal over kerkelijke innovatie en verandering. Deze publicaties zullen vooral professioneel en populair zijn. Ze zijn gericht op beleidsmakers in kerken, op voorgangers en kerkelijk werkers en op docenten en studenten.
3. Het Lectoraat wil jaarlijks minstens driemaal onder de aandacht komen van media die voor het werkveld relevant zijn.
4. Het Lectoraat publiceert tijdens de lectoraatsperiode minstens twee handboeken over gemeenteopbouw en leiderschap voor HBO-opleidingen theologie. Dit betreft publicaties op professioneel niveau, gericht op docenten, studenten en kerkelijk werkers.

9. Planning

Resultaten van het Lectoraat					
	2006	2007	2008	2009	2010
Kennisinfra-structuur	(1) Kk-leden van de ETF en PthU, (2) Uitwerken relaties met VU en UU, (3) organiseren en opzet van het onderzoek, (4) opstart van samenwerking met Lectoraat SI	(1) Onderzoekslijnen 2-4, (2) concretiseren van samenwerking met SocStud en J&C, (3) start promotietrajecten VU, (4) start publicatie met UU, (5) start onderzoek naar innoverende kerken, (6) zoeken naar meer samenwerking met buitenland	Onderzoekslijnen 1 en 3	Onderzoekslijnen 3 en 5	Onderzoekslijn 5
Relaties werkveld	(1) overleg met werkveldcommissie, (2) expertmeeting met pioniers	(1) 2-3 expertmeetings, (2) 2 overeenkomsten met kerken voor onderzoek, (3) 2 gastcolleges, (4) 2 conferenties, (5) ontwerpen analysepakket voor gemeenten, (6) ontwikkeling website	(1) 2-3 expertmeetings, (2) 2 overeenkomsten met kerken voor onderzoek, (3) 2 gastcolleges, (4) 2 conferenties, (5) ontwerpen analysepakket voor gemeenten, (6) ontwikkeling website, (7) nascholingstrajecten voor kerkelijk werkers en werkgevers	(1) 2-3 expertmeetings, (2) 2 overeenkomsten met kerken voor onderzoek, (3) 2 gastcolleges, (4) 2 conferenties, (5) ontwikkeling website, (6) nascholingstrajecten voor kerkelijk werkers en werkgevers	(1) nascholings-trajecten, (2) website, (3) analysepakket
Onderwijs-ontwikkeling	(1) 2 leden van de kk in onderwijsontwikkeling, (2) expertmeeting, (3) docenten in kk, (4) medewerking van docenten in onderzoek, (5) idem studenten	(1) 2-3 expertmeetings, (2) colleges lector, (3) ontwikkeling prof Ma, (4) medewerking van docenten in onderzoek, (5) promotiestudie docenten, (6) ontwikkeling 'Godsdienst in Ede'	(1) 2-3 expertmeetings, (2) colleges lector, (3) ontwikkeling prof Ma, (4) medewerking van docenten in onderzoek, (5) promotiestudie docenten, (6) afstudeeropdrachten	(1) 2-3 expertmeetings, (2) colleges lector, (3) ontwikkeling prof Ma, (4) promotiestudie docenten, (5) afstudeeropdrachten	(1) Ontwikkeling prof Ma, (2) adviezen voor onderzoeksklimaat, (3) promotiestudie docenten

Publicaties		(1) 2 publicaties voor professionals en breder publiek, (2) driemaal media-aandacht, (3) publicatie over innoverende gemeenten (met UU)	(1) 2 publicaties voor professionals en breder publiek, (2) driemaal media-aandacht, (3) handboek voor HBO	(1) 2 publicaties voor professionals en breder publiek, (2) driemaal media-aandacht	(1) Website AvT is belangrijk instrument voor toerusting, (2) Handboek voor HBO
Omvang / financiering		(1) 0,4 fte (promotietrajecten) t/m 2010, (2) onderzoek naar verdere mogelijkheden voor subsidie			